

Thị trường chứng khoán phái sinh Việt Nam trong giai đoạn hiện nay: Những thách thức nào đang chờ đợi?

Vũ Thanh Tùng

Tóm tắt: Năm 2017 có thể được coi là một thời điểm bước ngoặt khi Việt Nam chính thức vận hành thị trường chứng khoán (TTCK) phái sinh, một công cụ tài chính cao cấp của TTCK thế giới. Các sản phẩm phái sinh mang lại nhiều cơ hội phát triển cho TTCK nhưng cũng tiềm ẩn những thách thức, rủi ro vô cùng lớn mà chúng ta phải đối mặt và tìm cách giải quyết. Nhận thức rõ tầm quan trọng của vấn đề, nghiên cứu sử dụng phương pháp định tính để giới thiệu quá trình hình thành, phát triển các sản phẩm phái sinh và TTCK phái sinh ở Việt Nam, đánh giá và phân tích những thách thức đang chờ đợi TTCK nước ta trong giai đoạn 2018–2019, từ đó đề xuất một số giải pháp nhằm giải quyết vấn đề.

Từ khóa: Thị trường chứng khoán phái sinh, phái sinh Việt Nam, thách thức chứng khoán phái sinh Việt Nam.

Mã phân loại JEL: G19, G24, G32.

Tài liệu tham khảo

- Bis Quaterly Review (2014). *Tổng quan về chứng khoán phái sinh*. Truy cập tại <https://www.bsc.com.vn/News/NewsAttachedFile/588465>, ngày truy cập 30/7/2018.
- BizLive (2017). *Quy mô thị trường chứng khoán Việt Nam đứng ở đâu so với khu vực?* Truy cập tại <https://bizlive.vn/chung-khoan/quy-mo-thi-truong-chung-khoan-viet-nam-dung-o-dau-so-voi-khu-vuc-1008547.html>, ngày truy cập 30/7/2018.
- Công ty chứng khoán Ngân hàng đầu tư và Phát triển Việt Nam – BSC (2018). *Tổng quan về chứng khoán phái sinh*. Truy cập tại <https://www.bsc.com.vn/News/NewsAttachedFile/588465>, ngày truy cập 30/8/2018.
- Công ty Chứng khoán Sài Gòn Hà Nội – SHS (2018). *Chứng khoán phái sinh*. Truy cập tại <https://www.shs.com.vn/Terms/DERIVATIVES.aspx>, ngày truy cập 30/7/2018.
- Công ty Chứng khoán Bảo Việt - BVSC (2018). *Nâng hạng thị trường chứng khoán để tăng thu hút vốn đầu tư*. Truy cập tại <http://www.bvsc.com.vn/News/2015224/338301/TermsOfUse.aspx>, ngày truy cập 30/7/2018.
- Chính phủ (2014). *Đề án phát triển thị trường chứng khoán phái sinh* đã được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt kèm theo Quyết định 366/2014/QĐ-TTg, ngày 11/3/2014.
- Chính phủ (2015). *Nghị định số 42/2015/NĐ-CP về chứng khoán phái sinh và thị trường chứng khoán phái sinh*, ngày 05/5/2015.
- D.T (2018). *Hai thị trường phái sinh và cơ sở có tác động qua lại lẫn nhau*. Truy cập tại <http://thoibaotaichinhvietnam.vn/pages/chung-khoan/2018-09-22/hai-thi-truong-phai-sinh-va-co-so-co-tac-dong-qua-lai-lan-nhau-62252.aspx>, ngày truy cập 29/7/2018
- Downes, J. & Goodman, J. E. (2014). Dictionary of Finance and Investment Terms. *Barron's Educational Series*, 50-51.
- Gafin (2017). *Cơ hội cho chứng khoán Việt Nam đi lên*. Truy cập tại <https://www.tvs.vn/vn/thong-cao-bao-chi/co-hoi-cho-chung-khoan-viet-nam-di-len.html>, ngày truy cập 30/7/2018.
- Học viện chứng khoán Úc (2015). *Đào tạo về chứng khoán phái sinh ở Việt Nam trong giai đoạn tới*. Truy cập tại <http://www.ssc.gov.vn/ubck/faces/oracle/webcenter/portalapp/pages/vi/chitiet>.
- Hull, J. (2012). Options, Futures, and Other Derivatives. *Prentice Hall*, 4(6), 100-102.
- Hữu Đạo & Hải Vân (2015). *Đào tạo chứng khoán, học còn vênh với hành*. Truy cập tại <https://tinnhanhchungkhoan.vn/chung-khoan/dao-cao-chung-khoan-hoc-con-venh-voi-hanh-133976.html>, ngày truy cập 28/7/2018.
- Ingersoll (1987). *Theory of Financial Decision Making*. Rowman & Littlefield Publishers, 3(2), 50-52
- Lê Anh (2019). *Quy mô vốn hóa thị trường chứng khoán Việt Nam đạt 3,9 triệu tỷ đồng*. Truy cập tại <http://baochinhphu.vn/Thi-truong/Quy-mo-von-hoa-thi-truong-chung-khoan-Viet-Nam-dat-39-trieu-ty-dong/358840.vgp>, ngày truy cập 30/7/2018.
- Khánh Nguyên (2014). *UBCKNN đẩy mạnh công tác xây dựng khung pháp lý cho thị trường chứng khoán phái sinh*. Truy cập tại <http://www.ssc.gov.vn/ubck/faces/vi/vilinks/videtail/vichitietdaotao/vidschungkhoanphaisinh/>, ngày truy cập 30/7/2018.

- Khổng Chiêm (2018). *Câu chuyện phái sinh là “zero sum game”*. Truy cập tại <https://ndh.vn/chung-khoan/cau-chuyen-phai-sinh-la-zero-sum-game-1184677.html>, ngày truy cập 29/7/2018
- Lâm Ngọc (2018). *Đây là 'thời điểm tuyệt vời' để mua cổ phiếu Việt Nam*. Truy cập tại <http://ndh.vn/cio-dragon-capital-day-la-thoi-diem-tuyet-voi-de-mua-co-phieu-viet-nam-20180531095634319p4c146.news>, ngày truy cập 30/7/2018.
- Lê Thị Thu Thủy (2007). Quá trình xây dựng và hoàn thiện pháp luật về chứng khoán và thị trường chứng khoán ở Việt Nam. *Tạp chí Nghiên cứu Lập pháp số 111, tháng 12/2007*.
- Nanto, D. K. (2009). *Kiến trúc khu vực Đông Á: những phối trí an ninh và kinh tế mới và chính sách của Hoa Kỳ*. Truy cập tại <http://www.talawas.org/talaDB/showFile.php?res=9891&rb=0507>.
- Ngân hàng Nhà nước (1997). *Quyết định số 430/QĐ-NHNN* về việc thực hiện giao dịch swap giữa NHNN và các NHTM, ngày 24/12/1997.
- Ngân hàng Nhà nước (1999). *Quyết định số 65/1999/QĐ-NHNN7* về việc quy định nguyên tắc xác định tỷ giá mua bán ngoại tệ của các TCTD được phép kinh doanh ngoại tệ, ngày 25/2/1999
- Ngân hàng Nhà nước (2000). *Quyết định số 893/2001/QĐ-NHNN* về việc thực hiện nghiệp vụ hoán đổi ngoại tệ giữa NHNN với các ngân hàng để đáp ứng nhu cầu vốn ngắn hạn bằng đồng Việt Nam cho các ngân hàng, ngày 17/7/2000.
- Nguyễn Minh Kiều (2015). *Quản trị rủi ro tài chính*. Nhà xuất bản Thống kê.
- Nguyễn Sơn (2018). *Thị trường chứng khoán phái sinh - Nhìn lại 01 năm hoạt động*. Truy cập tại <http://www.vsd.vn/34-p4c20-49659/0/Tap-chi-Chung-khoan-phong-van-TS-Nguyen-Son-Chu-tich-HDQT-Trung-tam-Luu-ky-Chung-khoan-Viet-Nam-trong-chuyen-de-so-thang-8-ve-Thi-truong-chung-khoan-p.htm>, ngày truy cập 18/8/2018
- Nguyễn Thị Hoàng Lan (2016). *Nhà đầu tư nước ngoài đón chờ thị trường chứng khoán phái sinh*. Truy cập tại https://www.mof.gov.vn/webcenter/portal/vclvcstc/r/m/ttsk/dtn/ttskdt_n_chitiet?dDocName=MOFUCM092261&_afrLoop=75264846470056845, ngày truy cập 29/7/2018
- PV (2015). *Chứng khoán phái sinh: Nhiều cơ hội cho TTCK*. Truy cập tại <http://cafef.vn/thi-truong-chung-khoan/chung-khoan-phai-sinh-nhieu-co-hoi-cho-ttck-20150807084722615.chn>, ngày truy cập 29/7/2018.
- Quốc hội (2006). *Luật Chứng khoán số 70/2006/QH11*, ngày 29/6/2006.
- Quốc hội (2010). *Luật Chứng khoán sửa đổi số 62/2010/QH12*, ngày 24/11/2019.
- Rồng Việt (2016). *Báo cáo chiến lược năm 2016*. Truy cập tại <https://www.vdsc.com.vn/vn/exchangeReport.rv>, ngày truy cập 30/7/2018.
- TCCK (2018). *Đào tạo nguồn nhân lực góp phần vào việc tổ chức, vận hành tốt thị trường chứng khoán phái sinh*. Truy cập tại <http://tapchitaichinh.vn/kinh-te-vi-mo/dao-tao-nguon-nhan-luc-gop-phan-vao-viec-to-chuc-van-hanh-tot-thi-truong-chung-khoan-phai-sinh-142881.html>, ngày truy cập 30/7/2018.
- Sở Giao dịch Chứng khoán TP. HCM (2019). *Tin tổng hợp*. Truy cập tại <https://www.hsx.vn/Modules/Cms/Web/NewsByCat/00000000-0000-0000-0000-000000000000?rid=1457000039&fid=224d26328fbf497d916c5eb0f4d0d901>, ngày truy cập 30/7/2019.
- Sở Giao dịch Chứng khoán Hà Nội (2019). *Dữ liệu giao dịch*. Truy cập tại <https://www.hnx.vn/vi-vn/co-phieu-etfs/du-lieu-thi-truong-ny.html>, ngày truy cập 30/7/2019.
- VietstockFinance (2015). *Tăng vốn lên hơn 1,100 tỷ, Chứng khoán KIS lọt top 10 CTCK có vốn lớn nhất*. Truy cập tại <https://vietstock.vn/2015/01/tang-von-len-hon-1100-ty-chung-khoan-kis-lot-top-10-ctck-co-von-lon-nhat-764399551.htm>, ngày truy cập 30/7/2018.
- Warren Buffett (2002). *“Bóng tay” bởi chứng khoán phái sinh: Bài học từ Warren Buffett*. Truy cập tại <http://antt.vn/bongtay-boi-chung-khoan-phai-sinh-bai-hoc-tu-warren-buffet-11618.htm>, ngày truy cập 29/7/2018.